

ประกาศเทศบาลตำบลชะรัด
เรื่อง ข้อกำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร
พ.ศ. ๒๕๖๕

.....

ตามที่ เทศบาลตำบลชะรัดได้ประกาศใช้เทศบัญญัติ เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ออกประกาศโดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลตำบลชะรัด นั้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๓ แห่งเทศบัญญัติ เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๕ เทศบาลตำบลชะรัด จึงออกประกาศข้อกำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมัน เพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารดำเนินการก่อสร้างและติดตั้ง ดังนี้

บ่อดักไขมันสามารถก่อสร้างได้หลายแบบ ดังนี้

๑. บ่อดักไขมันติดตั้งในที่แบบวงขอบซีเมนต์
๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่
๓. บ่อดักไขมันสำเร็จรูป

การติดตั้งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม โดยคิดจากปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากห้องครัว ห้องน้ำ ลานซักล้าง และสภาพของพื้นที่ที่จะทำการก่อสร้าง

วิธีการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

๑. บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

- ๑.๑.๑ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์
- ๑.๑.๒ ทรายหยาบและทรายละเอียด
- ๑.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด Ø9 มม.
- ๑.๑.๔ วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป (ในท้องตลาดมีจำหน่ายโดยทั่วไป)

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๓๐ - ๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๑.๐๐ ม. สูง ๐.๓๕ - ๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๔๐ - ๐.๔๕ ม.

๑.๑.๕ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อน้ำเข้าขนาด Ø ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่า
ท่อน้ำออกขนาด Ø ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗-๒๕๓๒)

๑.๒ วิธีการก่อสร้าง

๑.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยดูระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียเข้ามาท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดหลุมให้มีเส้นผ่าศูนย์กลางของหลุมใหญ่กว่าขนาดของวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปประมาณ ๕๐ ซม. โดยรอบหรือพอสมควร เมื่อขุดได้ระดับแล้วให้ดูว่ากันหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบกันหลุม บดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็มไม้ขนาด $\varnothing$ ๔-๘ นิ้ว ยาว ๓.๐ - ๖.๐ ม แล้วใส่ทรายละเอียดอัดแน่นความหนา ๑๐ ซม. ให้เสาเข็มพื้นทรายละเอียด ขึ้นมาประมาณ ๒ - ๓ ซม.

๑.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด $\varnothing$ ๙ มม. เป็นตะแกรงวงกลม ระยะห่าง ๒๐ x ๒๐ ซม. (ตามรูปแบบ)

๑.๒.๓ เทคอนกรีต อัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ หนา ๑๐ ซม. โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มท่อหัวเสาเข็ม ประมาณ ๒ - ๓ ซม.

๑.๒.๔ นำวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปมาวางที่คอนกรีตกันหลุมที่เตรียมไว้ โดยตั้งวงขอบซีเมนต์ เป็นแบบปิดกันก็ให้วางได้เลย แต่ถ้าเป็นวงขอบซีเมนต์ธรรมดา เมื่อวางแล้วให้ทำการยาแนวด้วยปูนทรายที่กัน วงขอบซีเมนต์เพื่อป้องกันรั่วซึม จากนั้นเอาวงขอบซีเมนต์วางซ้อนทับตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ แล้วยาแนวรอบต่อ (ตามรูปแบบ) โดยอัตราส่วนผสมปูนทรายยาแนว ปูน : ทรายเท่ากับ ๑ : ๑ พร้อมทั้งทำการเจาะต่อท่อระบายน้ำ (ตามรูปแบบ) กลบฝังดินโดยรอบตัวบ่อให้แน่น แล้วปิดฝาปูนทองตลาด

๑.๒.๕ การต่อท่อรับน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อท่อรับน้ำทิ้งที่ออกจาก จุดปรุงอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ ที่มีไขมันเกาะติด โดยใช้ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาดขึ้นอยู่กับ รูปแบบหรือความเหมาะสม แต่ขนาดของท่อต้องไม่เล็กกว่าท่อเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อด้วยท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาด (ตามรูปแบบ) หรือใหญ่กว่า โดยให้ต่อท่อรับน้ำที่ออกจากบ่อดักไขมันไปลงแหล่งน้ำสาธารณะ หรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำเพื่อให้ น้ำมีการระบายออกจากตัวบ่อดัก ไขมันได้ดี

๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๒.๑.๑ ปูนซีเมนต์ ปอร์ตแลนด์

๒.๑.๒ ทรายหยาบ

๒.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด $\varnothing$ ๙ มม.

๒.๑.๔ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อน้ำเข้า ขนาด $\varnothing$ ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่า ท่อน้ำออก ขนาด $\varnothing$ ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗-๒๕๓๒)

๒.๒ วิธีการก่อสร้าง

๒.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยคุ้ระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียมาเข้าท่อน้ำเข้าบ่อดัก ไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดให้มีความกว้างโดยรอบขนาดของบ่อ คสล. ประมาณ ๐.๘๐-๑.๐๐ ม. หรือตาม ความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับความเหมาะสมของสภาพพื้นที่แล้ว ให้ดูว่าดินกันหลุมมี ความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักไขมัน คสล. ได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบกันหลุม บดอัดแน่นความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้ เป็นไปตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) แล้วใส่ทรายหยาบที่อัดแน่นความหนา ๑๐ ซม. ให้หัวเสาเข็มพื้นทรายหยาบ ขึ้นมาประมาณ ๒ - ๓ ซม.

๒.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด $\varnothing$ ๙ มม. ฐานและโครงสร้างของตัวบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ)

๒.๒.๓ เทคอนกรีตอัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ ที่ฐานพื้นบ่อดักไขมันก่อน โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มหัวเสาเข็มประมาณ ๒ - ๓ ซม.

๒.๒.๔ ประกอบแบบต้องใช้ไม้แบบที่มีผิวเรียบไม่บิดงอ แล้วยึดค้ำยันแบบให้แน่นหนาป้องกันการไม่ให้ไม้แบบระเบิดหรือโก่งงอเสียรูป จากนั้นให้ทำการเอาน้ำสะอาดรดไม้แบบให้ทั่วจึงทำการเทคอนกรีตอัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ ลงไปในไม้แบบโครงสร้างและให้ทำการกระทุ้งคอนกรีตไปด้วย เพื่อไม่ให้คอนกรีตนั้นเป็นฟองอากาศเพราะจะมีการรั่วซึมได้

๒.๒.๕ การถอดไม้แบบ ให้ทำการถอดไม้แบบได้หลังจากเทคอนกรีต ประมาณ ๓ - ๕ วัน แล้วให้ตรวจสอบดูว่ามีรอยร้าวหรือไม่ ถ้ามีให้ทำการอุดทันที

๒.๒.๖ การต่อท่อรับน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อท่อรับท่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ แต่ต้องมีขนาดไม่เล็กกว่าของเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อท่อรับน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมันไปลงแหล่งระบายน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำ เพื่อให้มีการระบายน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมันได้ดี

๓. บ่อดักไขมันชนิดสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง ประกอบด้วย

๓.๑.๑ บ่อดักไขมันแบบสำเร็จรูปที่จำหน่ายตามร้านสุขภัณฑ์ท้องถิ่น

๓.๑.๒ ท่อ PVC. ขนาด ๒ นิ้ว หรือตามขนาดของท่อน้ำเข้าและออกจากบ่อดักไขมัน

๓.๑.๓ คีมตัดท่อ PVC. หรือ ใบเลื่อยเหล็ก

๓.๑.๔ ข้อต่อ พี.วี.ซี. และข้อต่อตรง PVC. ขนาดตามที่ระบุในข้อ (๓.๑.๒)

๓.๒ วิธีการก่อสร้าง

๓.๒.๑ วางบ่อดักไขมันสำเร็จรูปในบริเวณที่อยู่ใกล้อ่างล้างจาน และพื้นที่ความราบเรียบเสมอกันหรืออาจฝังลงพื้น โดยให้ระดับท่อน้ำเข้าของบ่อดักไขมันอยู่ต่ำกว่าระดับเสดืออ่างล้างจานและท่อน้ำออกอยู่สูงกว่าระดับพื้น

๓.๒.๒ วัดระยะท่อ PVC. จากท่อน้ำทิ้ง ที่ต่อจากเสดืออ่างล้างจานถึงตำแหน่งท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมันสำเร็จรูปและวัดระยะท่อ PVC. จากท่อน้ำออกของบ่อดักไขมันจนถึงท่อระบายน้ำสาธารณะหรือคู คลองตามธรรมชาติ

๓.๒.๓ ตัดท่อ PVC. ทั้งสองช่วงตามขนาดที่วัดในข้อ ๓.๒.๒ ด้วยคีมตัดท่อหรือใบเลื่อยเหล็ก

๓.๒.๔ ต่อท่อ PVC. จากอ่างล้างจานเข้ากับท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมันด้วยข้อต่อ PVC. จากนั้นต่อท่อน้ำทิ้งบ่อดักไขมันด้วยข้อต่อตรง PVC. ลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ คู คลองธรรมชาติ อาจทาด้วยน้ำยาประสานท่อและยึดท่อด้วยสายรัดกับพื้นหรือผนัง

รายละเอียดบ่อดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสีย

บ่อดักไขมันเป็นอุปกรณ์สำหรับแยกไขมันไม่ให้ไหลปนไปกับน้ำทิ้งและช่วยดักเศษอาหารด้วยในตัว โดยตัวบ่อดักได้ ๒ ส่วน ซึ่งเชื่อมต่อกัน ในส่วนที่ ๑ จะมีตะแกรงดักขยะซึ่งใช้ในการดักเศษอาหาร ตะแกรงนี้สามารถแยกออกมาได้ เพื่อนำซากเศษอาหารทิ้งและทำความสะอาดได้ ส่วนน้ำจะไหลผ่านตะแกรงลอดแผ่นกันเข้าสู่ส่วนที่ ๒ ซึ่งจะทำหน้าที่ดักไขมัน คือ จะขังน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อได้ไขมันและน้ำมันที่ปะปนอยู่ในน้ำลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ ซึ่งเมื่อสะสมจนมีปริมาณมากก็สามารถตักออกไปทิ้งได้ ส่วนน้ำที่ถูกแยกเอาไขมันออกก็จะไหลออกทางช่องระบายน้ำ ต่อไป

รูปแบบบ่อตกไขมันมี ๓ รูปแบบ แบ่งตามความเหมาะสมได้ ดังนี้

๑. บ่อตกไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับบ้านเรือนทั่วไปและสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหาร โดยประยุกต์ใช้วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปมาทำเป็นบ่อตกไขมัน ติดตั้งฝังไว้บนพื้นดินหรือใต้ดินและกักเก็บน้ำเสียได้อย่างน้อย ๖ ชม.
๒. บ่อตกไขมันแบบสร้างในที่ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับสถานที่ประกอบการขนาดใหญ่ เช่น ภัตตาคาร ศูนย์อาหาร โรงอาหารและตลาด การติดตั้งโดยสร้างบ่อตกไขมันบนพื้นที่และสามารถกักเก็บน้ำเสียอย่างน้อย ๖ ชม.
๓. บ่อตกไขมันชนิดสำเร็จรูป อาจติดตั้งบนพื้นหรือฝังในพื้นที่เหมาะสมสำหรับบ้านพักอาศัย ซึ่งลักษณะภายในแยกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นตะแกรงกรองเศษอาหารและส่วนที่ตกไขมัน

การใช้งานและการดูแลรักษา

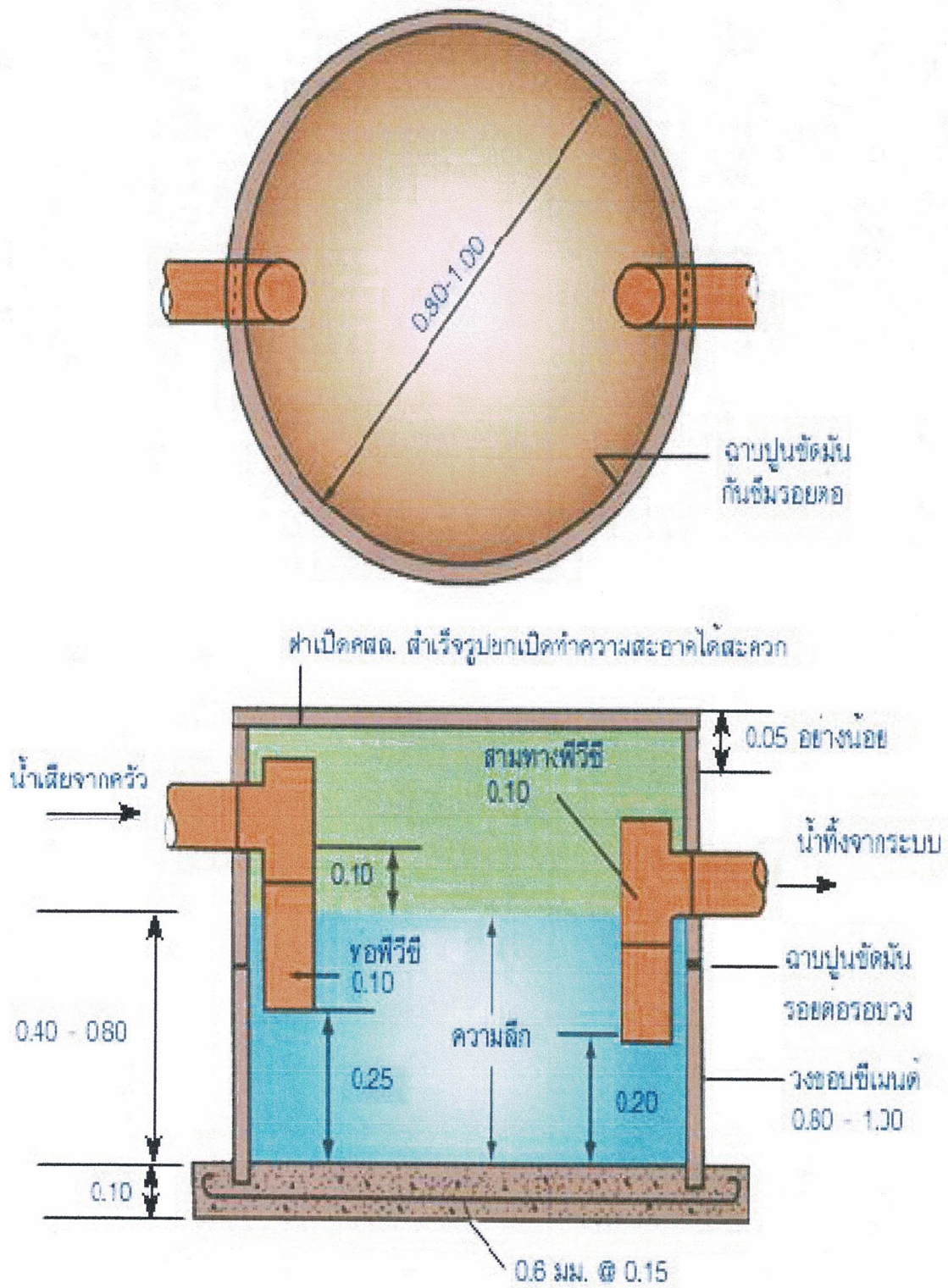
๑. ต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อตกไขมัน
๒. ต้องไม่ทิ้งของหรือแทงผลึกให้เศษขยะไหลผ่านตะแกรงเข้าไปในบ่อตกไขมัน
๓. ต้องไม่เอาตะแกรงดักขยะออกไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร
๔. ต้องหมั่นคอยเศษขยะที่ดักกรองไว้ได้หน้าตะแกรงออกสม่ำเสมอ
๕. ห้ามเอาน้ำจากส่วนอื่นๆ เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซัก น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในบ่อตกไขมัน
๖. ต้องหมั่นตักไขมันออกจากบ่อตกไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ นำไขมันที่ตักได้ใส่ภาชนะปิดมิดชิดและรวมไปกับขยะมูลฝอย เพื่อให้รถเทศบาลนำไปกำจัดต่อไป
๗. หมั่นตรวจดูท่อระบายน้ำที่รับน้ำจากบ่อตกไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อนหรือคราบต้องทำตามข้อ ๖ ถูขึ้นมากกว่าเดิม

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

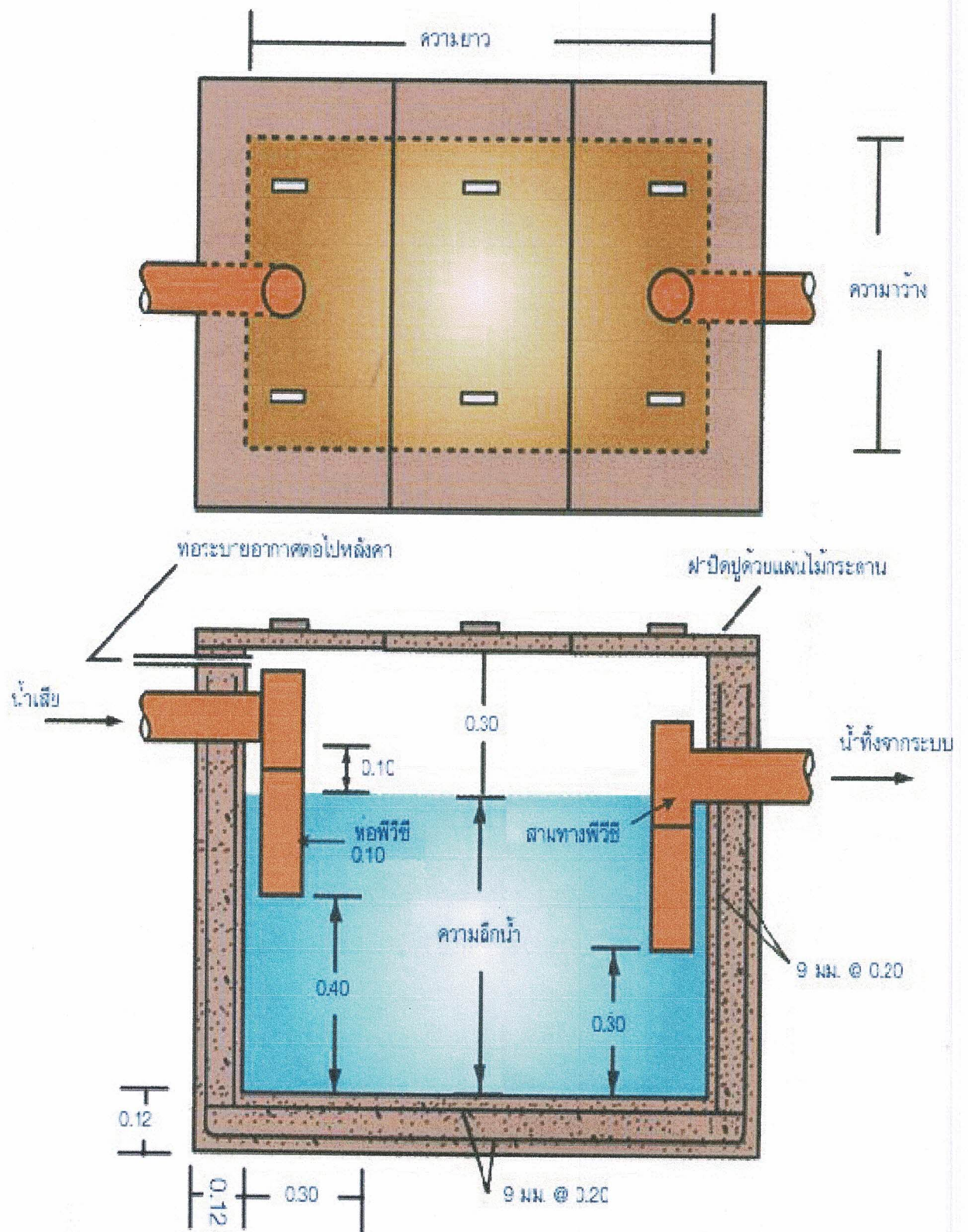
ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์สำหรับบ้านพักอาศัย

บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่สำหรับอาคารขนาดใหญ่

ขนาดมาตรฐานบ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์สำหรับบ้านพักอาศัย				
จำนวนคน	ปริมาตรบ่อที่ ต้องการ (ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		จำนวนบ่อ (บ่อ)
		เส้นผ่าศูนย์กลาง	ความลึกน้ำ (ม.)	
๕	๐.๑๗	๐.๘	๐.๔๐	๑
๕ - ๑๐	๐.๓๔	๐.๘	๐.๗๐	๑
๑๐ - ๑๕	๐.๕๑	๑.๐	๐.๗๐	๑
๑๕ - ๒๐	๐.๖๘	๑.๒	๐.๖๐	๑
๒๐ - ๒๕	๐.๘๕	๑.๒	๐.๘๐	๑
๒๕ - ๓๐	๑.๐๒	๑.๐	๐.๗๐	๒
๓๐ - ๓๕	๑.๑๙	๑.๐	๐.๘๐	๒
๓๕ - ๔๐	๑.๓๖	๑.๒	๐.๖๐	๒
๔๐ - ๔๕	๑.๕๓	๑.๒	๐.๗๐	๒
๔๕ - ๕๐	๑.๗๐	๑.๒	๐.๘๐	๒

หมายเหตุ : ความสูงของวงขอบซีเมนต์ทั่วไปประมาณ ๐.๓๓ ม. ดังนั้น ถ้าหากความลึกน้ำ = ๐.๔๐ ม. จึงต้องซ้อนกันอย่างน้อยสองวง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสูงของระดับผิวน้ำด้วย

ขนาดมาตรฐานบ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์สำหรับอาคารขนาดใหญ่				
ขนาดพื้นที่ ตารางเมตร	ปริมาตรบ่อที่ ต้องการ	ขนาดบ่อ		ความยาว
		ความลึก (ม.)	ความกว้าง (ม.)	
๑๐	๐.๑๙	๐.๔๐	๐.๕๐	๑.๐๐
๑๐ - ๒๕	๐.๔๗	๐.๖๐	๐.๖๐	๑.๓๐
๒๕ - ๕๐	๐.๙๔	๐.๗๕	๐.๘๐	๑.๖๐
๕๐ - ๗๕	๑.๔๑	๐.๗๕	๑.๐๐	๒.๐๐
๗๕ - ๑๐๐	๑.๘๘	๐.๘๐	๑.๑๐	๒.๒๐
๑๐๐ - ๑๒๕	๒.๓๕	๐.๘๕	๑.๒๐	๒.๔๐
๑๒๕ - ๑๕๐	๒.๘๒	๐.๙๐	๑.๒๐	๒.๖๐
๑๕๐ - ๑๗๕	๓.๒๙	๑.๐๐	๑.๓๐	๒.๖๐
๑๗๕ - ๒๐๐	๓.๗๖	๑.๐๐	๑.๓๕	๒.๘๐

หมายเหตุ : ในกรณีที่ต้องการสร้างด้วยวงขอบซีเมนต์ ให้เทียบใช้กับปริมาตรบ่อของวงขอบขนาดต่างๆ ตามตารางข้างบน สำหรับอาคารขนาดใหญ่ต้องเพิ่มจำนวนบ่อให้ได้ปริมาตรรวมเท่ากับปริมาตรบ่อที่ต้องการ

ตามมาตรฐานบ่อดักไขมันของ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม